

Cesar in menih.

(Stara pripovedka. — Poslovenil F. J.)

Nekoč se je turški cesar odločil, da prežene iz svojega cesarstva vse redovnike. Vendar jim je dal priliko, da so se mogli temu pregnanstvu izogniti. Poslal je namreč po gvardijana z naročilom, naj pride takoj na cesarski dvor, da mu bo cesar staval troje vprašanj. Če bo znal na vsa vprašanja povoljno odgovoriti, bodo smeli njegovi redovniki še dalje ostati v cesarstvu.

Ko je prišel cesarski poslanec v samostan, ni bilo gvardijana doma, ker je odpotoval za dalj časa. Cesar pa ni hotel čakati. Zato je nastalo med menihi nemirno povpraševanje, kdo bo odšel k cesarju, da mu odgovori na tri vprašanja. Nihče si ni upal prevzeti te težke naloge.

Tedaj pa se javi kuhar, preprost meniški brat, ki ni bil učen kot drugi menihi, imel pa je trezno in bistro glavo. Menih-kuhar je prosil, da mu pustite iti k cesarju. Dovolili so mu in takoj se je napotil v cesarsko palačo.

Prvi dan mu dá cesar tole vprašanje: »Brat, povej mi, kje je sredina sveta?«

Korajžno odgovori menih: »Ravno tam, kjer ti sediš, presvetli cesar. Ako ne verjameš, si dovolj mogočen, pa daj izmeriti!«

Drugi dan mu zadá cesar tole vprašanje: »Povej mi, brat, kaj dela Bog v temle trenutku?«

Menih pogleda okrog sebe in pravi: »Presvetli cesar, kaj dela Bog, tu notri v palači ne morem videti. Če pa hočeš odjahati z menoj na polje, ti bom pa povedal.«

Cesar dá takoj osedlati lepega konja, menihu-kuharju pa dá majhno in mršavo oslco. Ko sta prišla na polje, začne menih na majhni oslici vstajati in gledati v nebo. Pa pravi cesarju: »Cesarost, moj osel je premajhen, tako da ne vidim dobro v nebo. Prosim te, sedi ti na osla, meni pa dovoli sesti na konja!« Cesar to dovoli.

Ko je menih sedel na lepem kraljevskem konju, mu reče cesar porogljivo: »Sedaj pa takoj povej, kaj dela Bog!«

Brat se zamisli in odgovori: »Bog se čudi, da mogočni turški cesar sedi na mršavi oslici, preprost menih pa na lepem kraljevskem konju.«

Tretji dan dá cesar bratu tretje vprašanje: »Povej mi, kaj jaz sedaj mislim?«

Brat odgovori: »O dragi cesar, ti misliš, da sedajle govoriš z gvardijanom. A to ni resnica. Jaz namreč nisem visoko učeni samostanski gvardijan, ampak preprost menih-kuhar.«

Cesar je bil presenečen, da mu je brat odgovoril tako pametno na vsa vprašanja, in si je mislil: če je že kuhar tako moder, koliko modrejši mora šele biti gvardijan!

Odpustil je kuharja in od tiste dobe so imeli menihi mir.

